

Müsəlmanlar tərəfindən “Üç Aylar” olaraq adlandırılan yeni bir mənəvi mövsümün astanasındayıq. Sarsılan mənəvi dünyamızı təmir edəcəyimiz, qəlbi səviyyəmizi ucaldacağımız, həyatımızı yenidən gözdən keçirməyimizə vəsilə olacaq mənəvi bir iqlim...

Orucla, tövbəylə, namazla, Quranla, xeyir-həsənətlə dolu bir dönəm...

Göy qapılarının açıldığı, duaların qəbul edildiyi, istiğfar və tövbələrlə günahların bağışlandığı günlər, gecələr...

Həyat sərmayəsinin əldən çıxdığını unutmayıb, bir daha gələcək hüzur mövsümünə qovuşub-qovuşmayacağımızın ümid və əndişəsini hər zaman canlı tutaraq axirət hazırlığına davam edildiyi bir mövsüm..

Bu aylarda bir-birindən qiymətli gecələr var: Rəqəib, Merac, Bərat, Qədr gecələri...

Üç aylar mənəvi ticarət baxımından çox bərəkətli, qazanclı və savablı bir mövsümdür. Bu mövsümdə edəcəyimiz mənəvi çalışmalar daxili aləmimizdə çox fərqli üfüqlər açar.

İldə bir dəfə açılan mənəvi ticarət yarmarkasıdır Üç Aylar...

Rəcəb, Şaban, Ramazan..

İl ağac kimidir. Rəcəb ayı ağacın yarpaq açdığı, Şaban ayı bar gətirdiyi, Ramazan ayı isə meyvəsinin yığıldığı zaman kimidir. Rəcəb toxum əkmə, Şaban sulama, Ramazan isə biçmə

ayıdır. Rəcəb hörmət, Şaban xidmət, Ramazan isə nemət ayıdır.

Rəcəb ayının dəyərləndirilməsi:

Ənəs bin Malik (r.a) Rəsulullah (s.ə.s)-in Rəcəb ayına qovuşduğu zaman belə dua etdiyini xəbər verir: *“Allahım! Rəcəb və Şabanı bizə mübarək qıl və bizi Ramazana qovuşdur”*. (Əhməd b. Hənbəl,1/259)

Əziz Peyğəmbərimiz (s.ə.s) bu ayda oruc tutmamızı, yoxsulların dərdləriylə digər vaxtlardakından daha çox maraqlanmağımızı, xeyirli əməllərin sayını artırmağı tövsiyə etmiş, belə edildiyi zaman böyük əcr qazanılacağını müjdələmişdir: *“Bir adam Rəcəb ayının birinci gününü oruclu keçirsə, ona bir ay oruc tutmuş kimi savab verilir. Yeddi gün oruc tutarsa, cəhənnəm qapıları üzünə bağlanır. Səkkiz gün oruc tutarsa, cəhənnəm qapıları onun üçün açılır. On gün oruc tutarsa, Allah-Təala günahlarını həmişəlik sığirtir. On səkkiz gün oruc tutarsa, səmadan bir carçı: “Keçmiş günahların bağışlandı. Yaxşı məsləhət davam et!”,- deyər. Səkkiz gün oruc tutarsa.”* (Təbərani)

Rəcəb Gecəsi

Rəcəb ayının ilk cümə gecəsi mübarək Rəcəb gecəsidir. Bəzi alimlərin açıqlamalarına görə Peyğəmbərimiz bu gecə bir çox ilahi ikrama qovuşduğuna görə, Uca Allaha şükür məqsədilə namaz qılmışdır. Bu gecə duaların qəbul edildiyi müjdələnən nadir gecələrdəndir.

Merac Gecəsi

Rəcəb ayının 27-ci gecəsi də mübarək Merac gecəsidir. İsrə və Merac hadisəsinin meydana gəldiyi bu gecəni ibadətlərlə, gündüzünü də orucla keçirmək xoş görülmüşdür.

Şaban ayı və ehyası:

Hz. Aişə (r.anhə) anamız belə buyurur: "...Şaban ayında oruc tutmaq Ona daha xoş gəlirdi. Mən:

"Şabanda sənin (çox) oruc tutduğunu görürəm. (Bunun hikməti nədir?)" -deyə soruşdum. Rəsulullah (s.ə.s):

"Ya Aişə ! Bir il içərişində öləcək kəslərin adları bu ayda (yaşayanların) dəftərindən silinib zərəylə (s) verilir. Məni də adımın oruclu olduğum halda dəftərdən silinib (digər dəftərlə yazılmasını) arzulayıram",- buyurdu. (Günə 1/227).

Bu ayda mənasını düşünərək Quran oxumalı, oruc tutmalı, Peyğəmbərimizə salavatlar gətirməliyik. Mallarımızın zəkətını Ramazanda tutacaqları oruca qüvvət və dəstək olması üçün yoxsullara bu ayda vermək gözəl olar.

Bərat Gecəsi:

Şaban ayının 15-ci gecəsi Bərat gecəsidir. Bu gecə Qədr gecəsi kimi çox qiymətli. Fərq buradadır ki, Bərat gecəsinin günü məlumdur, Qədr gecəsinin isə Ramazının hansı gecəsində olduğu gizlənməmişdir.

Bərat gecəsinə məxsus beş xüsüs var:

- 1) Hər mühüm iş o gecə ayırd edilir.

- 2) O gecədəki ibadətin fəziləti böyükdür.
- 3) Rəhməti-ilahiyyənin coşub-daşdığı bir gecədir.
- 4) Məğfirət gecəsidir.
- 5) O gecə Rəsulullah (s.ə.s)-ə şəfaət haqqının hamısı verilmişdir. (Qurani-Hakim, Məali-Kərim, H. Çantay, c.3, s..55)

Bərat gecəsinin də namaz qılmaqla, dua, tövbə-istiğfar, zikir, Quran-Kərim oxumaq, Peyğəmbərimizə salavat gətirmək kimi gözəl ibadətlərlə keçirilməsi xoş görülmüşdür.

Ramazan ayı və diyələri ndirilməsi:

Ramazani-Şərif Qurani-Kərimin nazil olmağa başladığı, cənnət qapılarının açılıb cəhənnəm qapılarının qapandığı, şeytanların zincirə vurulduğu, içində Qədir gecəsi kimi min aydan xeyirli bir gecənin olduğu, əvvəli rəhmət, ortası məğfirət, sonu da cəhənnəm əzabından azad edilmə ayıdır. Rəsuli-Əkrəm (s.ə.s): *“Göründü ki Ramazan ayındakı fəziləti bilməmiş olsaydılar, bütün ilin Ramazan olmasını tələməmişlər”* -deyə buyurur. (Beyhaqi).

Bilindiyi kimi Ramazan oruc ayıdır, təravih ayıdır. Məscidlərin möminlərlə dolub-daşdığı, mənəvi alış-veriş ayıdır. İnsanlığımızı, müsəlmanlığımızı, uzaq qaldığımız Rəbbimizi xatırlama ayıdır. Uca Yaradanımıza sığınma ayıdır. Bu ayda Qurani-Kərim əllərdə və könüllərdə gəzər, müqabilələr və xətlər oxunur. Uşaqlar atalarının əllərindən tutaraq məscidlərə gedərlər, dini həyatın ilk zövqünü yaşayırlar. Mələklər yer üzünə ziyarətə gəlirlər. Bu qədər fezyzi Ramazani-Şərifini kəlmələrlə anlatmaq mümkün deyil. Ona görə biz də Rəsulullah (s.ə.s) kimi dua edək: **“Allahım! Rəbbim və Şabanı bizə mübarək qıl və bizi Ramazana qovuşdur!”**

Məqalənin hazırlanmasında Yusuf Demireşikin yazısından istifadə edilmişdir